

Vrije tribune voor De Standaard (niet gepubliceerd)

Deze tekst werd op 2 mei 2002 aan De Standaard bezorgd maar werd niet gepubliceerd

NU SPLITSEN !

Het artikel in DS van 30 april onder de titel “splitsen of niet splitsen” zaait twijfel over de wenselijkheid van de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Blijkens dit artikel zou het volgens de Vlaamse regeringspartijen gunstiger zijn dat de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde niet gesplitst wordt, omdat er dan minder Vlaamse volksvertegenwoordigers verloren zouden gaan, dan bij een splitsing. Ook zouden de Brusselse Vlamingen beter gediend zijn met een niet-gesplitste kieskring.

Het mogelijk verlies van enkele Vlaamse Kamerzetels op 150 als doorslaggevend argument aanhalen, wanneer men tegelijk in één pennentrek 6 à 7 Vlaamse senatoren (op een totaal van 70) prijsgeeft in de voorgestelde nieuwe “grendel”-senaat, klinkt niet alleen hol, het is meer dan cynisch. Daarenboven is het zo dat bij een correcte splitsing er geen Vlaamse zetels verloren gaan.

De splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde gaat overigens niet over het “verliezen” van één of meer Vlaamse zetels.

Waar het wel over gaat is de eerbiediging van de grondwettelijke indeling van de federale staat in taalgebieden, gewesten en provincies. Minister Vande Lanotte schermst met de – overigens onjuiste - bewering dat een paritaire Senaat het noodzakelijk gevolg is van een federale staatsstructuur. Maar hij zwijgt zedig over het feit dat de niet-gesplitste kieskring het toppunt is van miskening van de federale entiteiten : de grenzen van de deelstaten, van de taalgebieden en van de provincie Vlaams-Brabant worden er (alleen ten nadele van Vlaanderen) totaal miskend. Di Rupo, Onkelinx, Happart (van de PS), Maingain, Michel (van PRL-FDF) Millequet (PSC) zijn op die wijze kandidaat tot diep in Vlaanderen. Liedekerke, Londerzeel, Kapelle-op-den-Bos, Ternat, Zemst enz.. behoren tot hun kieskring. Het gaat niet enkel over enkele gemeenten rond Brussel maar over meer dan de helft van de provincie Vlaams-Brabant.

Het niet splitsen van de kieskring is dus onzindelijk bestuur en een aanfluiting van de federale staatsstructuur.

Het is bovendien voor Vlaanderen erg schadelijk. Het is een verkapte talentelling, en wordt dit nog meer in het voorgestelde systeem, vermits in de nieuwe niet-gesplitste kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde eerst de stemmen per taalgroep zullen geteld worden, om zo te bepalen hoeveel Vlaamse zetels Leuven + Halle-Vilvoorde + Nederlandstalig Brussel zullen krijgen.

Het feit dat het Waalse en Frans-Brusselse kiesgebied tot diep in Vlaanderen reikt, dwingt de Waalse en Frans-Brusselse partijen om op te komen voor de verfransing en de uitbreiding van de politieke rechten van de Franstaligen in Vlaanderen. Al was het maar omdat elke stem die ze daar halen recht geeft op bijkomende partijfinanciering. De niet-splitsing van de kieskring is dus een regelrechte aansporing voor de Franstalige politici om in Vlaanderen te ageren en verdere imperialistische eisen te formuleren. Zij rekenen erop dat de tijd in hun voordeel speelt, en dat steeds

meer Franstaligen en Belg geworden vreemdelingen naar Vlaanderen zullen komen wonen en dat zij ooit de taalgrens zullen kunnen wijzigen.

Hoe anders zou de situatie eruitzien met een gesplitste kieskring ! Voor de Senaat (of voor de toekomstige nationaal verkozen volksvertegenwoordigers) en voor de Europese verkiezingen zouden geen Waals-Brusselse lijsten meer mogelijk zijn in Vlaanderen. Op het aantal Vlaamse/Waalse zetels zou dit geen enkele invloed hebben, dit aantal ligt immers bij wet vast. In Brussel zouden, zoals nu, de kiezers de keuze hebben tussen de Vlaamse lijsten en de Waals-Brusselse lijsten.

Voor de Kamer zou de nieuwe provinciale kieskring Vlaams-Brabant, op basis van het bevolkingsaantal van de provincie Vlaams-Brabant waarschijnlijk recht hebben op 15 zetels (de kieskring Brussel slechts op 14).

Franstaligen zouden in deze grote Vlaams-Brabantse kieskring alleen nog een verkozene kunnen halen met een eenheidslijst (anders haalt geen enkele Franstalige partij de kiesdrempel). Ze moeten zich dan wel heel anders profileren, nl. als Franstalige lijst in Vlaanderen. Het is logisch en bewezen naar aanleiding van de verkiezingen van het Vlaams Parlement (waar de kieskring wel gesplitst is) en van de Provincie Vlaams-Brabant dat zulke Franstalige eenheidslijst tot 40 % minder stemmen haalt dan de afzonderlijke Waalse of Franstalige lijsten met grote stemmenkanonnen in de niet-gesplitste kieskring¹. Waarschijnlijk zou zulke lijst één verkozene halen, maar het zou dan wel een Franstalige Vlaming zijn (zoals er nu één Franstalige in het Vlaamse Parlement zetelt).

De splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde is dus niet alleen een zaak van goed bestuur (eerbiediging van de grondwettelijk vastgelegde taal- gewest- en provinciegrenzen) en non-discriminatie (Vlamingen die naar Wallonië verhuizen, kunnen nooit stemmen voor Vlaamse lijsten) maar het is ook de enige mogelijkheid om aan het Franstalig gestook in Halle-Vilvoorde een einde te maken, en de Franstaligen die er wonen aan te sporen zich in Vlaanderen te integreren.

En Brussel ? Hier zijn er verschillende opties. Eén mogelijkheid is het systeem van poolvorming : eerst worden de stemmen per taalgroep geteld, vervolgens worden de aan elke taalgroep toegewezen zetels onder de partijen van de taalgroep verdeeld. Dit systeem bestaat nu reeds voor de gewestverkiezingen in Brussel. Met dit systeem van poolvorming zijn er altijd twee Vlaamse kamerzetels in Brussel (nu is er maar één). Beter nog zou een gewaarborgde vertegenwoordiging van minstens drie Vlaamse volksvertegenwoordigers zijn (dan is er geen verlies van Vlaamse kamerzetels).

Of zal men ons komen vertellen dat een gewaarborgde vertegenwoordiging niet “haalbaar” is, precies op het ogenblik dat men een nieuwe Senaat voorstelt waar 6 000 000 Vlamingen maar evenveel vertegenwoordigers zouden krijgen als 4 000 000 Franstaligen ?

Volgens ons is het best dat de splitsing volledig is : dus een lijst met Vlaamse kandidaten in de provinciale kieskring Vlaams-Brabant en een andere lijst met Vlaams-Brusselse kandidaten in Brussel. Dit is niet alleen de meest zuivere

¹ De Francofone eenheidslijst haalde in Halle-Vilvoorde bij de verkiezingen voor het Vlaams Parlement en voor de provincie Vlaams-Brabant in 1999 respectievelijk 33 454 en 43 291 stemmen, tegenover 67 132 en 68 577 respectievelijk voor de Kamer en voor Europa. Er zijn dus minstens 25 000 Franstalige stemmen minder bij een eigen Vlaamse kieskring.

oplossing, maar ook voor de Brusselse Vlamingen de beste. Waarom ? Hoger hebben we reeds gezien dat de Brusselse Vlamingen (mits poolvorming) steeds recht zullen hebben op twee zetels, en eventueel, mits een gewaarborgde vertegenwoordiging, op 3 of meer. Ze zouden dus altijd meer Vlaams-Brusselse kamerleden hebben dan nu (slechts één : Simone Creyf).

Indien men daarentegen dezelfde Vlaamse lijsten in de provinciale kieskring Vlaams-Brabant en in Brussel opstelt (zogenoeten horizontale splitsing), dan komt men tot de situatie dat een Brusselse Vlaming praktisch nooit een verkiesbare plaats op die lijst kan krijgen bij gebrek aan een sterke en homogene thuisbasis, die de Vlaams-Brabantse kandidaten wel hebben. In elk geval hangen ze voor een verkiesbare plaats volledig af van de goede wil van de Vlaams-Brabantse kandidaten en is het dus goed mogelijk dat er in deze hypothese niet één Brusselse Vlaming in de Kamer terechtkomt². Over de bereidheid om een plaats aan een Brusselse Vlaming af te staan make men zich niet te veel illusies : in de Senaat zetelt geen enkele Brusselse Vlaming, hoewel dit nochtans grondwettelijk verplicht is³.

Laten we besluiten.

Het is meer dan veertig jaar geleden dat de CVP-er Verbaanderd het eerste voorstel tot splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde indiende (1961), en dan nog wel samen met de liberaal Herman Vanderpoorten⁴ ! Veertig jaar strijd voor een niet meer dan logische en rechtvaardige zaak hebben nog niets opgeleverd.

Het wordt tijd dat de Vlaamse politici hun beloften omzetten in daden.

Voor ons is het duidelijk. De splitsing moet er nu komen : als de splitsing er niet komt tegen de volgende parlementsverkiezingen, dan moet Vlaanderen gewoon weigeren nog langer Waalse en Frans-Brusselse verkiezingen op zijn grondgebied te organiseren.

Ook de talentellingen werden slechts afgeschaft nadat, op initiatief van het Vlaams Aktiekomitee Brussel en Taalgrens, meer dan 300 Vlaamse Burgemeesters weigerden ze nog te organiseren (1960).

Luc Deconinck
Voorzitter Halle-Vilvoorde Komitee (haviko.org)
1mei 2002

² Dit is trouwens ook het geval in de door de regering voorgestelde regeling waar, zonder splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, dezelfde Vlaamse kandidatenlijsten zullen gelden voor Leuven en Brussel-Halle-Vilvoorde.

³ Vermits er geen rechtstreeks verkozen Vlaams-Brusselse senator was, moest één van de Vlaamse gecoöpteerde senatoren in Brussel wonen. Geen enkele partij werd bereid gevonden die Brusselse Vlaming te coöpteren. Ook niet de VLD, die als laatste aan de beurt kwam, en dus eigenlijk alleen nog een Vlaamse Brusselaar mocht coöpteren.

⁴ Nieuwe encyclopedie van de Vlaamse Beweging, trefwoord Verbaanderd